

ՀԱՅ ԵՐ ԱՆ

Նստիկ կը տալային
ձիւղ ճիւղերու գլխերուն օդ մը կ'ը-
նէր զուրաւ, ձիւնը ցորկէն ի վեր կը
տեղադր անընդհատ ու ճերմակ հաստ
կտաններ կը փակէ իրենց ինքսիս նայող
պատուաններուն այսինքն։

— Գիտե՛ս, հայրիկ, ինչին սկսի
պիտի եկեղեցին։

— Ինչը կանուխ է, աղջիկ, տասնին
ալ իլլանք՝ կը հասնինք։

Ու երկու գլուխ մէկի ետք դար-
ձան, պատեն կախուող ժամացոյցին
նայելու համար։ Չորսը քսան կ'անց-
նէր կոր։ Հայրը բազմոցին անկիւնը
քայուեցաւ, լամպըր զետեղեց զովի
ախտիկի վրայ և խաւարարէ՛ ձուռն
տուի մը հանելով ծոցէն՝ կոթնուոր
անոցը քրիթին անցուց։ Պիտի կար-
գար։ Կոթնալը կ'իջնար հաստը մինչ
Աստուածաշունչը, պատուանին նեղ և-
զերքին վրայ իր խախտու կայքը հա-
տառած։ Ասաւ, հարգուեց անոր կա-
շնպատ, կիսամաշ կողքը և լուսանցքին
մէջ պաւկող աղաւթու երկող պրկելով՝
բացաւ նշան ըրած այն էջը որ Յիսուս
սին Մանուշը զրաւած էր։

Անասնամար բարեպաշտութիւն մը կը
փողփողէր երեւոյթին ալ նայուածքն
խորը, թաթիկները կրակին վրայ ըր-
նողը ձիւններուն մէջէն առուումնացուն
իր ճամբորդութիւնը կը խորէր, ու
Ս. Գիրքին խաղաղած էջերուն մէջ իր
սկիւղին միաժամ չուրք տարածողը
մտովի իր տարուէր զէպի լուսափաղփ
հորդանանը ինքնին։

Ուրիշ տարուէր զարուկ. գրեթէ
օրրանէն կորսնցուցեր էր այն էակը որ
ձապուկի մը աստուածունէն է երկրի
վրայ, ու մեծցի՛ր՝ ձորակնը շուքին
տակ, ձևեղը արուեստական տաշու-
թիւնով ապրող փափուկ ցոյցի մը պէս։
Այնպէս չէ մտած պատու հորաքոյր մը
մօրը տեղը բռնի էր, տարբեր խնդիր
թէ մայրիկին պալատը երկինքէն իջ-
նող հրեղատիւր անգամ չէ կրնար լե-
ցուել։ Այլ անարեւ մթնոլորտին մէջ
Ջարուկ առեւիք ու վատակներ էր փոխ
ի փոխը, սուժածը՝ կենսական անուշ
զուարթութիւնը կրնար ըլլալ և վա-
տարկանը՝ այդ հեռանդանական բարի ըն-
տանիքին յարազ կոծախորթութիւնը։
Միտքը չեղծուեալը զգացումներով կը
տարփէր լալ, Յիսուս մանուկը, Աստ-
ուածաժամը, հրեշտակները, աղքատ-
ները ու եկեղեցին։

Դեռ նստիկ՝ կը տալանար, այդ հաս-
նիստը գլխերուն մէջ ընտել կար-
ծես կ'ուշանար անոր արուեստները
խիտեղ։ Շուտ տեղի, հօրը պէս տակ
ծաղից ոտքերը և աղաչեց որ կարգա-
ցած իրեն ալ մեկնէ։ Առաջարկը զըզ-
ուեց հայրիկին սիրտը, զոգեց զիրքը և
նորէն պապելով ծուռներուն վրայ
հաստացեց։

... «Գալիկայի Նազաթի քաղաքէն
չի երկուքն ալ, Պարկիստ, բարի կին
մէն էր Մարիամ որ իր ապրուստը ձե-
ռադրածով կը հողար. ամուսինն ալ,
Յուսէփ, արեւմտով հիւան էր։

— Հինգ ինչ ըսել է։

— Չէ՛ր խոստած, առիկա խիստ ար-
հեստ է, դասակ։

... «Օրը շատ խիստ էր, բայց ըս-
տիպաւն էին Գալիկային մեկնելու։
Ինկիւնէն երբոր հասան, գլխերուն
սեղ մը չէ կըցնէր զոնաւ, քաղաքին
մէջ զէն այդ մը կար, գետնի երես
անեղանի պէս մեկնիլ տեղ մը. հովիւ-
ներուն ընդհանրան էր ասիկա։ Գիշերը
Մարիամ զուսով մը ծնաւ հոն։

... «Դուրեք, այրին մօտերը, իրենց
ոչխարներուն պահպանութիւնը ընող
մարդերը կային։ Երկինքէն հրեշտակ մը
իջնաւ Եկանի վրայ։ Երբ որ սփռուեց
էր որ հովիւները զարուրեցան։ Մը-
վանքը, ըսաւ, ձգել մեծ աւետիս մը
տալու եկաւ, պառկելիք տեղիները աս
գլխեր Աստուծոյ Որդին ծնունդը առաւ,
Անկիւն մարդկային ազգին Փրկիչը ըլ-
լալ պիտի։

... «Մարիան մէջ Մանկիկը կը
մտէր, օրորոյր լաթեր չէին ընտել հե-
տերին։ Հորթիկներ, հազուններ մօտը
գետին, իրենց շունչերովը տաքցոցին
կէսին։ Ուրիշ հրեշտակներ ալ թռան,
վար ինչան ամպերէն և սկսան փառէ ի
Բաւաճմը երեւել։ Աստուան դէմ՝ կը
հեղուկ մարդիկ որոնք «մոգ» կը
կոչուէին՝ երկինքէն վրայ երեւցող
լուսի մը նայելով նայելով՝ եկան զսան
մօտը և երկիւղապաշտութիւն ըրին աս
խախտին առջև։ Բնանքը բերելը էին,
ոսկի, անուշ հոտով խունի, ուրիշ շատ
մեղ ալ բաներ։

Աղկանը ընտել սկսի էր աստակա-
նայր՝ երբ հայրը հոս հասցոյց իր պատ-
մութիւնը։ Կէս գլխերին մօտիկ էր,
պղնձէ մանկին մէջ կրակի տեղ մօ-
նիլի կայր մը միայն կը մնար և փոք-
րիկ լամպերու պատրուցը վառելու տեղ
կիւրէր քարիւղի գէշ հոտով մը, մինչ
Ջարուկ հօրը ծուռը բարձր կէնքը և
կ'երկնար բազմոցին վրայ, երեսակա-
յութիւնը գնդիկ՝ Մանուշի այս աղաւթ
պատմութիւնն։ Բայց աղաւթները փա-
կել էր առաջ, պառկուի զիրքովը վեր
չիտակեց նայուած և հարցուց։

— Երեսուր ծնած առնն ըրով ո՞վ
ունէր, հայրիկ։

— Հայր Երեսուր, հովիւները, հրեշ-
տակներ։

— Ուրիշ։

— Մարիկը...

— Նայէ, Երեսուր անգամ մայրիկ մը
ունի եղբոր, ո՛ր է խիստ, ըսաւ և
փղծուէր մը լլկեց իր հոգին։ Հօրը պա-
տասխանը թէ «անիկա մեռեր էր, Աս-
տուած իրմէ առեր էր զինքը» փոխ
մը իսկ չսփոփեց Ջարուկի բորբոքած
ուղեղը։ Ու քնանալ ձուացուց, լամ-
պարին տոնի ցոյքին բռնելով թարթի-
ներուն թացութիւնը։

Ուրախ էին քնացիւր, շատ քիչ,
երբ զանգակները եկան արթնցունել
զիրենք։ Առ Աստուած տուած ժամա-
գորութիւնին բռնի էին։

Եւ յաջորդ առտուն, երկրորդ օրը
Մանուշին, — Մեռելը, — հայրը կը
պատրաստէր գերեզմաննոց երթալ իր
հին ու նոր նմեցանքները օրհնել տալու
համար։ Իր բարեպաշտիկ սովորովն էր
ասիկա զոր տարիներէ ի վեր կը գոր-
ծար իր խախտու կայքը հա-
տառած։ Ասաւ, հարգուեց անոր կա-
շնպատ, կիսամաշ կողքը և լուսանցքին
մէջ պաւկող աղաւթու երկող պրկելով՝
բացաւ նշան ըրած այն էջը որ Յիսուս
սին Մանուշը զրաւած էր։

Անասնամար բարեպաշտութիւն մը կը
փողփողէր երեւոյթին ալ նայուածքն
խորը, թաթիկները կրակին վրայ ըր-
նողը ձիւններուն մէջէն առուումնացուն
իր ճամբորդութիւնը կը խորէր, ու
Ս. Գիրքին խաղաղած էջերուն մէջ իր
սկիւղին միաժամ չուրք տարածողը
մտովի իր տարուէր զէպի լուսափաղփ
հորդանանը ինքնին։

Ուրիշ տարուէր զարուկ. գրեթէ
օրրանէն կորսնցուցեր էր այն էակը որ
ձապուկի մը աստուածունէն է երկրի
վրայ, ու մեծցի՛ր՝ ձորակնը շուքին
տակ, ձևեղը արուեստական տաշու-
թիւնով ապրող փափուկ ցոյցի մը պէս։
Այնպէս չէ մտած պատու հորաքոյր մը
մօրը տեղը բռնի էր, տարբեր խնդիր
թէ մայրիկին պալատը երկինքէն իջ-
նող հրեղատիւր անգամ չէ կրնար լե-
ցուել։ Այլ անարեւ մթնոլորտին մէջ
Ջարուկ առեւիք ու վատակներ էր փոխ
ի փոխը, սուժածը՝ կենսական անուշ
զուարթութիւնը կրնար ըլլալ և վա-
տարկանը՝ այդ հեռանդանական բարի ըն-
տանիքին յարազ կոծախորթութիւնը։
Միտքը չեղծուեալը զգացումներով կը
տարփէր լալ, Յիսուս մանուկը, Աստ-
ուածաժամը, հրեշտակները, աղքատ-
ները ու եկեղեցին։

Դեռ նստիկ՝ կը տալանար, այդ հաս-
նիստը գլխերուն մէջ ընտել կար-
ծես կ'ուշանար անոր արուեստները
խիտեղ։ Շուտ տեղի, հօրը պէս տակ
ծաղից ոտքերը և աղաչեց որ կարգա-
ցած իրեն ալ մեկնէ։ Առաջարկը զըզ-
ուեց հայրիկին սիրտը, զոգեց զիրքը և
նորէն պապելով ծուռներուն վրայ
հաստացեց։

... «Գալիկայի Նազաթի քաղաքէն
չի երկուքն ալ, Պարկիստ, բարի կին
մէն էր Մարիամ որ իր ապրուստը ձե-
ռադրածով կը հողար. ամուսինն ալ,
Յուսէփ, արեւմտով հիւան էր։

— Հինգ ինչ ըսել է։

— Չէ՛ր խոստած, առիկա խիստ ար-
հեստ է, դասակ։

... «Օրը շատ խիստ էր, բայց ըս-
տիպաւն էին Գալիկային մեկնելու։
Ինկիւնէն երբոր հասան, գլխերուն
սեղ մը չէ կըցնէր զոնաւ, քաղաքին
մէջ զէն այդ մը կար, գետնի երես
անեղանի պէս մեկնիլ տեղ մը. հովիւ-
ներուն ընդհանրան էր ասիկա։ Գիշերը
Մարիամ զուսով մը ծնաւ հոն։

... «Դուրեք, այրին մօտերը, իրենց
ոչխարներուն պահպանութիւնը ընող
մարդերը կային։ Երկինքէն հրեշտակ մը
իջնաւ Եկանի վրայ։ Երբ որ սփռուեց
էր որ հովիւները զարուրեցան։ Մը-
վանքը, ըսաւ, ձգել մեծ աւետիս մը
տալու եկաւ, պառկելիք տեղիները աս
գլխեր Աստուծոյ Որդին ծնունդը առաւ,
Անկիւն մարդկային ազգին Փրկիչը ըլ-
լալ պիտի։

... «Մարիան մէջ Մանկիկը կը
մտէր, օրորոյր լաթեր չէին ընտել հե-
տերին։ Հորթիկներ, հազուններ մօտը
գետին, իրենց շունչերովը տաքցոցին
կէսին։ Ուրիշ հրեշտակներ ալ թռան,
վար ինչան ամպերէն և սկսան փառէ ի
Բաւաճմը երեւել։ Աստուան դէմ՝ կը
հեղուկ մարդիկ որոնք «մոգ» կը
կոչուէին՝ երկինքէն վրայ երեւցող
լուսի մը նայելով նայելով՝ եկան զսան
մօտը և երկիւղապաշտութիւն ըրին աս
խախտին առջև։ Բնանքը բերելը էին,
ոսկի, անուշ հոտով խունի, ուրիշ շատ
մեղ ալ բաներ։

Աղկանը ընտել սկսի էր աստակա-
նայր՝ երբ հայրը հոս հասցոյց իր պատ-
մութիւնը։ Կէս գլխերին մօտիկ էր,
պղնձէ մանկին մէջ կրակի տեղ մօ-
նիլի կայր մը միայն կը մնար և փոք-
րիկ լամպերու պատրուցը վառելու տեղ
կիւրէր քարիւղի գէշ հոտով մը, մինչ
Ջարուկ հօրը ծուռը բարձր կէնքը և
կ'երկնար բազմոցին վրայ, երեսակա-
յութիւնը գնդիկ՝ Մանուշի այս աղաւթ
պատմութիւնն։ Բայց աղաւթները փա-
կել էր առաջ, պառկուի զիրքովը վեր
չիտակեց նայուած և հարցուց։

— Երեսուր ծնած առնն ըրով ո՞վ
ունէր, հայրիկ։

— Հայր Երեսուր, հովիւները, հրեշ-
տակներ։

— Ուրիշ։

— Մարիկը...

— Նայէ, Երեսուր անգամ մայրիկ մը
ունի եղբոր, ո՛ր է խիստ, ըսաւ և
փղծուէր մը լլկեց իր հոգին։ Հօրը պա-
տասխանը թէ «անիկա մեռեր էր, Աս-
տուած իրմէ առեր էր զինքը» փոխ
մը իսկ չսփոփեց Ջարուկի բորբոքած
ուղեղը։ Ու քնանալ ձուացուց, լամ-
պարին տոնի ցոյքին բռնելով թարթի-
ներուն թացութիւնը։

Ուրախ էին քնացիւր, շատ քիչ,
երբ զանգակները եկան արթնցունել
զիրենք։ Առ Աստուած տուած ժամա-
գորութիւնին բռնի էին։

Եւ յաջորդ առտուն, երկրորդ օրը
Մանուշին, — Մեռելը, — հայրը կը
պատրաստէր գերեզմաննոց երթալ իր
հին ու նոր նմեցանքները օրհնել տալու
համար։ Իր բարեպաշտիկ սովորովն էր
ասիկա զոր տարիներէ ի վեր կը գոր-
ծար իր խախտու կայքը հա-
տառած։ Ասաւ, հարգուեց անոր կա-
շնպատ, կիսամաշ կողքը և լուսանցքին
մէջ պաւկող աղաւթու երկող պրկելով՝
բացաւ նշան ըրած այն էջը որ Յիսուս
սին Մանուշը զրաւած էր։

Անասնամար բարեպաշտութիւն մը կը
փողփողէր երեւոյթին ալ նայուածքն
խորը, թաթիկները կրակին վրայ ըր-
նողը ձիւններուն մէջէն առուումնացուն
իր ճամբորդութիւնը կը խորէր, ու
Ս. Գիրքին խաղաղած էջերուն մէջ իր
սկիւղին միաժամ չուրք տարածողը
մտովի իր տարուէր զէպի լուսափաղփ
հորդանանը ինքնին։

Ուրիշ տարուէր զարուկ. գրեթէ
օրրանէն կորսնցուցեր էր այն էակը որ
ձապուկի մը աստուածունէն է երկրի
վրայ, ու մեծցի՛ր՝ ձորակնը շուքին
տակ, ձևեղը արուեստական տաշու-
թիւնով ապրող փափուկ ցոյցի մը պէս։
Այնպէս չէ մտած պատու հորաքոյր մը
մօրը տեղը բռնի էր, տարբեր խնդիր
թէ մայրիկին պալատը երկինքէն իջ-
նող հրեղատիւր անգամ չէ կրնար լե-
ցուել։ Այլ անարեւ մթնոլորտին մէջ
Ջարուկ առեւիք ու վատակներ էր փոխ
ի փոխը, սուժածը՝ կենսական անուշ
զուարթութիւնը կրնար ըլլալ և վա-
տարկանը՝ այդ հեռանդանական բարի ըն-
տանիքին յարազ կոծախորթութիւնը։
Միտքը չեղծուեալը զգացումներով կը
տարփէր լալ, Յիսուս մանուկը, Աստ-
ուածաժամը, հրեշտակները, աղքատ-
ները ու եկեղեցին։

Դեռ նստիկ՝ կը տալանար, այդ հաս-
նիստը գլխերուն մէջ ընտել կար-
ծես կ'ուշանար անոր արուեստները
խիտեղ։ Շուտ տեղի, հօրը պէս տակ
ծաղից ոտքերը և աղաչեց որ կարգա-
ցած իրեն ալ մեկնէ։ Առաջարկը զըզ-
ուեց հայրիկին սիրտը, զոգեց զիրքը և
նորէն պապելով ծուռներուն վրայ
հաստացեց։

... «Գալիկայի Նազաթի քաղաքէն
չի երկուքն ալ, Պարկիստ, բարի կին
մէն էր Մարիամ որ իր ապրուստը ձե-
ռադրածով կը հողար. ամուսինն ալ,
Յուսէփ, արեւմտով հիւան էր։

— Հինգ ինչ ըսել է։

— Չէ՛ր խոստած, առիկա խիստ ար-
հեստ է, դասակ։

... «Օրը շատ խիստ էր, բայց ըս-
տիպաւն էին Գալիկային մեկնելու։
Ինկիւնէն երբոր հասան, գլխերուն
սեղ մը չէ կըցնէր զոնաւ, քաղաքին
մէջ զէն այդ մը կար, գետնի երես
անեղանի պէս մեկնիլ տեղ մը. հովիւ-
ներուն ընդհանրան էր ասիկա։ Գիշերը
Մարիամ զուսով մը ծնաւ հոն։

... «Դուրեք, այրին մօտերը, իրենց
ոչխարներուն պահպանութիւնը ընող
մարդերը կային։ Երկինքէն հրեշտակ մը
իջնաւ Եկանի վրայ։ Երբ որ սփռուեց
էր որ հովիւները զարուրեցան։ Մը-
վանքը, ըսաւ, ձգել մեծ աւետիս մը
տալու եկաւ, պառկելիք տեղիները աս
գլխեր Աստուծոյ Որդին ծնունդը առաւ,
Անկիւն մարդկային ազգին Փրկիչը ըլ-
լալ պիտի։

... «Մարիան մէջ Մանկիկը կը
մտէր, օրորոյր լաթեր չէին ընտել հե-
տերին։ Հորթիկներ, հազուններ մօտը
գետին, իրենց շունչերովը տաքցոցին
կէսին։ Ուրիշ հրեշտակներ ալ թռան,
վար ինչան ամպերէն և սկսան փառէ ի
Բաւաճմը երեւել։ Աստուան դէմ՝ կը
հեղուկ մարդիկ որոնք «մոգ» կը
կոչուէին՝ երկինքէն վրայ երեւցող
լուսի մը նայելով նայելով՝ եկան զսան
մօտը և երկիւղապաշտութիւն ըրին աս
խախտին առջև։ Բնանքը բերելը էին,
ոսկի, անուշ հոտով խունի, ուրիշ շատ
մեղ ալ բաներ։

Աղկանը ընտել սկսի էր աստակա-
նայր՝ երբ հայրը հոս հասցոյց իր պատ-
մութիւնը։ Կէս գլխերին մօտիկ էր,
պղնձէ մանկին մէջ կրակի տեղ մօ-
նիլի կայր մը միայն կը մնար և փոք-
րիկ լամպերու պատրուցը վառելու տեղ
կիւրէր քարիւղի գէշ հոտով մը, մինչ
Ջարուկ հօրը ծուռը բարձր կէնքը և
կ'երկնար բազմոցին վրայ, երեսակա-
յութիւնը գնդիկ՝ Մանուշի այս աղաւթ
պատմութիւնն։ Բայց աղաւթները փա-
կել էր առաջ, պառկուի զիրքովը վեր
չիտակեց նայուած և հարցուց։

— Երեսուր ծնած առնն ըրով ո՞վ
ունէր, հայրիկ։

— Հայր Երեսուր, հովիւները, հրեշ-
տակներ։

— Ուրիշ։

— Մարիկը...

— Նայէ, Երեսուր անգամ մայրիկ մը
ունի եղբոր, ո՛ր է խիստ, ըսաւ և
փղծուէր մը լլկեց իր հոգին։ Հօրը պա-
տասխանը թէ «անիկա մեռեր էր, Աս-
տուած իրմէ առեր էր զինքը» փոխ
մը իսկ չսփոփեց Ջարուկի բորբոքած
ուղեղը։ Ու քնանալ ձուացուց, լամ-
պարին տոնի ցոյքին բռնելով թարթի-
ներուն թացութիւնը։

Ուրախ էին քնացիւր, շատ քիչ,
երբ զանգակները եկան արթնցունել
զիրենք։ Առ Աստուած տուած ժամա-
գորութիւնին բռնի էին։

Եւ յաջորդ առտուն, երկրորդ օրը
Մանուշին, — Մեռելը, — հայրը կը
պատրաստէր գերեզմաննոց երթալ իր
հին ու նոր նմեցանքները օրհնել տալու
համար։ Իր բարեպաշտիկ սովորովն էր
ասիկա զոր տարիներէ ի վեր կը գոր-
ծար իր խախտու կայքը հա-
տառած։ Ասաւ, հարգուեց անոր կա-
շնպատ, կիսամաշ կողքը և լուսանցքին
մէջ պաւկող աղաւթու երկող պրկելով՝
բացաւ նշան ըրած այն էջը որ Յիսուս
սին Մանուշը զրաւած էր։

Անասնամար բարեպաշտութիւն մը կը
փողփողէր երեւոյթին ալ նայուածքն
խորը, թաթիկները կրակին վրայ ըր-
նողը ձիւններուն մէջէն առուումնացուն
իր ճամբորդութիւնը կը խորէր, ու
Ս. Գիրքին խաղաղած էջերուն մէջ իր
սկիւղին միաժամ չուրք տարածողը
մտովի իր տարուէր զէպի լուսափաղփ
հորդանանը ինքնին։

Ուրիշ տարուէր զարուկ. գրեթէ
օրրանէն կորսնցուցեր էր այն էակը որ
ձապուկի մը աստուածունէն է երկրի
վրայ, ու մեծցի՛ր՝ ձորակնը շուքին
տակ, ձևեղը արուեստական տաշու-
թիւնով ապրող փափուկ ցոյցի մը պէս։
Այնպէս չէ մտած պատու հորաքոյր մը
մօրը տեղը բռնի էր, տարբեր խնդիր
թէ մայրիկին պալատը երկինքէն իջ-
նող հրեղատիւր անգամ չէ կրնար լե-
ցուել։ Այլ անարեւ մթնոլորտին մէջ
Ջարուկ առեւիք ու վատակներ էր փոխ
ի փոխը, սուժածը՝ կենսական անուշ
զուարթութիւնը կրնար ըլլալ և վա-
տարկանը՝ այդ հեռանդանական բարի ըն-
տանիքին յարազ կոծախորթութիւնը։
Միտքը չեղծուեալը զգացումներով կը
տարփէր լալ, Յիսուս մանուկը, Աստ-
ուածաժամը, հրեշտակները, աղքատ-
ները ու եկեղեցին։

Դեռ նստիկ՝ կը տալանար, այդ հաս-
նիստը գլխերուն մէջ ընտել կար-
ծես կ'ուշանար անոր արուեստները
խիտեղ։ Շուտ տեղի, հօրը պէս տակ
ծաղից ոտքերը և աղաչեց որ կարգա-
ցած իրեն ալ մեկնէ։ Առաջարկը զըզ-
ուեց հայրիկին սիրտը, զոգեց զիրքը և
նորէն պապելով ծուռներուն վրայ
հաստացեց։

... «Գալիկայի Նազաթի քաղաքէն
չի երկուքն ալ, Պարկիստ, բարի կին
մէն էր Մարիամ որ իր ապրուստը ձե-
ռադրածով կը հողար. ամուսինն ալ,
Յուսէփ, արեւմտով հիւան էր։

— Հինգ ինչ ըսել է։

— Չէ՛ր խոստած, առիկա խիստ ար-
հեստ է, դասակ։

... «Օրը շատ խիստ էր, բայց ըս-
տիպաւն էին Գալիկային մեկնելու։
Ինկիւնէն երբոր հասան, գլխերուն
սեղ մը չէ կըցնէր զոնաւ, քաղաքին
մէջ զէն այդ մը կար, գետնի երես
անեղանի պէս մեկնիլ տեղ մը. հովիւ-
ներուն ընդհանրան էր ասիկա։ Գիշերը
Մարիամ զուսով մը ծնաւ հոն։

... «Դուրեք, այրին մօտերը, իրենց
ոչխարներուն պահպանութիւնը ընող
մարդերը կային։ Երկինքէն հրեշտակ մը
իջնաւ Եկանի վրայ։ Երբ որ սփռուեց
էր որ հովիւները զարուրեցան։ Մը-
վանքը, ըսաւ, ձգել մեծ աւետիս մը
տալու եկաւ, պառկելիք տեղիները աս
գլխեր Աստուծոյ Որդին ծնունդը առաւ,
Անկիւն մարդկային ազգին Փրկիչը ըլ-
լալ պիտի։

... «Մարիան մէջ Մանկիկը կը
մտէր, օրորոյր լաթեր չէին ընտել հե-
տերին։ Հորթիկներ, հազուններ մօտը
գետին, իրենց շունչերովը տաքցոցին
կէսին։ Ուրիշ հրեշտակներ ալ թռան,
վար ինչան ամպերէն և սկսան փառէ ի
Բաւաճմը երեւել։ Աստուան դէմ՝ կը
հեղուկ մարդիկ որոնք «մոգ» կը
կոչուէին՝ երկինքէն վրայ երեւցող
լուսի մը նայելով նայելով՝ եկան զսան
մօտը և երկիւղապաշտութիւն ըրին աս
խախտին առջև։ Բնանքը բերելը էին,
ոսկի, անուշ հոտով խունի, ուրիշ շատ
մեղ ալ բաներ։

Աղկանը ընտել սկսի էր աստակա-
նայր՝ երբ հայրը հոս հասցոյց իր պատ-
մութիւնը։ Կէս գլխերին մօտիկ էր,
պղնձէ մանկին մէջ կրակի տեղ մօ-
նիլի կայր մը միայն կը մնար և փոք-
րիկ լամպերու պատրուցը վառելու տեղ
կիւրէր քարիւղի գէշ հոտով մը, մինչ
Ջարուկ հօրը ծուռը բարձր կէնքը և
կ'երկնար բազմոցին վրայ, երեսակա-
յութիւնը գնդիկ՝ Մանուշի այս աղաւթ
պատմութիւնն։ Բայց աղաւթները փա-
կել էր առաջ, պառկուի զիրքովը վեր
չիտակեց նայուած և հարցուց։